

Udenlandske nyheder Del 1 af 2

Indhold

1. Forbud mod piger som ministranter
2. Paven helgenkårer spanske præster
3. Vatikanet

Paven usurperer historien - En pinlig misforståelse:

4. England

Tilbage til fortidens katolicisme - Katolske skoler - Situationen i Nordengland - Ordinariatet

5. Irland

Færre går i kirke om søndagen - Befolkningens manglende tillid til kirken og dens præster - Af-skaft colibatet - We Are Church, Ireland - Den pavelige nuntius - Den nye nuntius:

Kære medlemmer

Siden jeg kom hjem fra Italien i september, har jeg haft travlt med skrive på en bog om den danske reformkatolik og karmeliterprovincial Paulus Helie, der døde omkring 1540 (også kaldet Poul Helgesen), hvorfor jeg ikke rigtigt har kunnet passe mit job som formand for VEOK. Men nu holder jeg en pause i skriveriet for at samle sammen, hvad jeg har fundet af udenlandske nyheder i The Tablet og andre medier, således at jeg i dette og i et kommende nyhedsbrev kan viderebringe dem til jer. Jeg har brudt kronologien de steder, hvor jeg syntes, at nyhederne tematisk hang sammen. Det er bevidst, at jeg stort set har afholdt mig fra at kommentere dem.

Kaare Rübner Jørgensen
Formand

Først dog to forholdsvis dugfriske nyheder:

1. Forbud mod piger som ministranter

Hvis jeg ikke husker galt, gav Vatikanet på forsøgsbasis i 1968 sin tilladelse til, at man kunne anvende piger som ministranter. Hvis altså den lokale biskop og sognepræsten ikke havde noget at indvende derimod. Derfor kan vi i dag stort set overalt se piger/kvinder fungere på lige fod med drenge/mænd som ministranter. Men nu har Vatikanet udstedt et forbud. Når messen afholdes efter den ekstraordinære, dvs. efter den gamle tridentinske ritus, er det kun hankønspersoner, der kan optræde som ministranter.

2. Paven helgenkårer spanske præster

Pave Benedikt har netop helgenkåret en række franciskanerpræster, som blev myrdet under den spanske borgerkrig. Det er ikke første gang, det sker, for han har tidligere helgenkåret omkring 60 spanske præster. Det interessante er, at de alle er blevet myrdet af republikanerne. De mange præster, Francos styrker myrdede, er aldrig blevet hverken salig- eller helgenkåret.

Det at han tilsyneladende har taget parti, glæder de højreorienterede og fascistiske kredse i Spanien, men kan ikke undgå at vanskeliggøre forsoningen mellem de forskellige fløje i det spanske samfund.

3. Vatikanet

Paven usurperer historien: I september bragte "The Tablet" en artikel, forfattet af bladets mand i Rom Robert Mickens, om pave Benedikts tid som pave. Et af de karakteristiske træk har været, at han har sørget for, at der nu er en massiv dominans af europæere i Kurien. Artikel blev fyldigt refereret i "Katolsk Orientering" nr. 16 (30. september 2011). Men det danske blad undlod at omtale slutningen af artiklen, som er nok så sigende for den måde, vor pave tænker. Heri oplyses nemlig, at en anden af pavens målsætninger har været at give en "definitiv fortolkning" af Det andet Vatikanerkoncil. Om man kan det, tager Robert Mickens ikke stilling til. Men hører det at tage patent på historien ikke hjemme i totalitære stater? Selv har jeg oplevet det under mine rejser i de gamle kommunistiske lande i Østeuropa og vil mene, at der i et demokrati ikke er nogen, der ejer historien. Så derfor må også paven acceptere, at der er forskellige opfattelser og tolkninger af koncilets arbejde og de beslutninger, der dengang blev truffet. Men det er selvfølgelig ikke ensbetydende med, at alle fortolkninger skulle være rigtige. (The Tablet 17. september 2011)

En pinlig misforståelse: Vatikanets dagblad "L'Osservatore Romano" har rettet et hårdt angreb på den engelske tv- og radiostation BBC for at "ville fjerne ethvert spor af kristendom fra den vestlige kultur". Årsagen hertil skulle være, at BBC vil erstatte de traditionelle engelske betegnelser BC (Before Christ) og AD (Anno Domini) med den, jøder og andre ikke-kristne anvender: BCE (Before Common Era) og CE (Common Era), altså med betegnelser, der svarer til de efterhånden sjældent brugte "før vor tidsregning" (f.v.t.) og "efter vor tidsregning" (e.v.t.) på dansk. "At fornægte den historisk revolutionære betydning af Christi ankomst til jorden, som er accepteret af selv dem, som ikke anerkender ham som Guds søn, er en handling af enorm stupiditet", hedder det i avisen, så "hvorfor ikke anerkende, at fra det øjeblik ændrede verden sig". Med et par måneders forsinkelse viderebragte "Kristeligt Dagblad" historien til sine læsere. Men det hele bygger på en misforståelse. Ifølge BBC er der nemlig ikke tale om en afskaffelse, men blot om at stationen i fremtiden vil overlade det til den enkelte programleder, hvilke betegnelser der skal anvendes i hans eller hendes udsendelser. Da mange af dets medarbejdere tilhører etniske minoriteter og dermed ikke er kristne, lyder det vel nok så fornuftigt, især da ingen ved, hvornår Jesus egentlig blev født (Catholic Herald 5. oktober og The Tablet 8. oktober 2011, Kristeligt Dagblad 28. december 2011).

4. England

Tilbage til fortidens katolicisme: Biskopperne i England har genindført fredagsabstinensen. Det er dog ikke et krav, men blot en opfordring til landets katolikker om at genoptage denne gamle katolske skik. Det fik en læser i "The Tablet" til at spørge, om de ikke var klar over, at havene omkring De britiske Øer er ved at blive tømt for fisk? Opdræt af laks og andre fisk i dambrug forurener desuden vandløb og åer, skrev han, samtidig med at han påpegede, hvad vi også ved fra vort eget land, at fisk i forretningerne er dyrere end kød, hvorfor det at spise fisk om fredagen ikke længere kan betragtes som en bodshandling. (The Tablet 24. september 2011)

Katolske skoler: Hvad vil det sige at kalde sig katolsk? Det spørgsmål diskuteres mange steder i verden. Pavens holdning er, at en katolsk institution ikke bør kalde sig katolsk, hvis det ikke har et klart, katolsk idégrundlag. I England er spørgsmålet blevet aktuelt for flere skoler.

En undersøgelse viser nemlig, at mere end hver tredje af de 2.289 katolske skoler, der findes i England og Wales, har mere end 30 procent ikke-katolske elever, og at 20 procent har et flertal af anderledes troende elever. Det sidste er en stigning på 5 procent i forhold til 2009. Det er især muslimske forældre, der sætter deres børn i katolske skoler. Derfor er også antallet af skoler, der tillader muslimske piger at tildække deres hoved, blevet fordoblet siden 2009, så det nu er oppe på 61 procent. Omvendt kræver mange skoler, at også ikke-katolske elever overværer de daglige andagter og ugentlige skolemesser. Endelig fremgår det af undersøgelsen, at kun 56 procent af de katolske lærere praktiserer deres tro.

Sidste år afbrød bispedømmet Salford forbindelsen til Sacred Heart Primary School i Blackburn, fordi antallet af dens ikke-katolske elever var kommet op på 97 procent. (The Tablet 1. oktober 2011)

Biskoppen af Lancaster har stillet spørgsmålstegn ved værdien af katolske skoler med store ikke-katolske elevtal. "Kirkens opgave er at evangelisere og dets bygninger, kirker, sogne, skoler og kollegier er kun værdifulde, såfremt de hjælper kirken i dens mission", siger han og fortsætter: "Er det rimeligt, at vore menigheder skal understøtte de skoler, hvor flertallet af elever og lærere ikke er praktiserende katolikker? Er det ikke på tide at erkende, at vi ikke længere kan opretholde skoler, der kun er katolske af navn".

Ikke alle biskopper er dog enige med ham. Biskop Lang af Clifton udtaler, at de katolske skolers opgave ikke er at skabe ghettoer, men at opmuntre eleverne til og hjælpe dem med at blive aktive borgere, der yder noget til samfundets fællesskab". Generalvikaren i bispedømmet Hallam mener, at de katolske skoler er vigtige redskaber i evangeliseringen, samtidig med at de giver ikke-katolske elever mulighed for at blive fortrolige med katolsk tro og katolske miljøer. En repræsentant for bispedømmet Middlesbrough udtaler, at han ikke vil betragte nogen af bispedømmets skoler som kun katolske af navn. "Men derved være ikke sagt, at antallet af katolske ansatte og elever og især de stigende vanskeligheder med at finde kvalificerede ledere ikke giver os problemer med hensyn til skolernes katolske identitet". Omvendt siger en talsmand for de katolske læreres organisation, at en skoles katolske ånd ikke er afhængig af antallet af katolske elever. (The Tablet 7. januar 2011)

Situationen i Nordengland: I de nordlige områder af England har der traditionelt boet mange katolikker, for var dér, de irske immigranter fandt arbejde. Katolikkernes antal er imidlertid faldende. Værre er dog, at en ny undersøgelse viser, at de nordlige bispedømmer må forvente en nedgang i antallet af præster på 40 procent inden for de næste ti år. Biskoppernes svar herpå er sammenlægning af sogne. Den tidligere rektor for det engelske kollegium i Rom, Mgr. Kilgariff, der nu er sogneprest i Malvern (Worcestershire i West Midland), siger, at gifte præster kan være én løsning på problemet. (The Tablet 22. oktober 2011)

Ordinariatet: Som bekendt oprettede Vatikanet sidste år et "Personal Ordinariate of Our Lady of Walsingham" for de anglikanske præster, der er konverteret til den katolske kirke. De har fået lov til fortsat at være gifte, men om de må gifte sig igen, hvis deres hustru dør, har man ikke hørt noget om. Formodentlig må de det ikke, for deres situation minder om den, der findes i den ortodokse kirke: her må en præst være gift, hvis han har indgået ægteskab før præstevielsen, men han må ikke gifte sig efter denne og dermed heller ikke gifte sig igen, hvis han bliver enkemand. Vatikanet har også accepteret, at Ordinariatets præster celebrerer messe efter den anglikanske ritus og står med ryggen til menigheden, selv om det sidste ikke længere er det normale i den engelske statskirke.

Men modtagelsen af disse konverterede præster belaster den engelske og waliske kirkes økonomi, for de pågældende præster skal selvfølgelig have en højere løn end de cølibatære præster, når de også skal forsørge hustru og børn. I England findes imidlertid en velgørende katolsk organisation ved navn "Aid to the Church in Need", der samler penge ind til forfulgte kristne i udlandet. Sidste år blev det til 6.7 mill. pund (ca 60 mill. danske kroner). Det har nu vakt undren, at organisationen har brugt nogle af disse penge til at understøtte de konverterede præster. Beløbet har dog blot været på 80.000 pund (720.000 kr.), så det kan ikke siges at have været særlig stort, men trods det spørger mange, om det var til det formål, de gav penge? (The Tablet 29. oktober og 19. november 2011)

5. Irland

Færre går i kirke om søndagen: Af en ny rapport fra ærkebispedømmet Dublin fremgår, at antallet af kirkegængere er faldet til 18 procent (mod 22 procent for fem år siden). At det især er ungdommen, der bliver væk, er virkelig bekymrende, udtaler ærkebiskop Diarmuir Martin. Han siger videre, at de ændringer i kirkens liv, der vil finde sted mellem nu og 2020, vil være enorme: "Jeg bliver mere og mere overbevist om, at det vil blive de mest udfordrende år i dette bispedømme siden den katolske emancipation i 1829". Ærkebiskoppen blev også spurgt, om hvorfor det kun er præster, der sidder med ved bordet, når beslutninger skal træffes. "Der er ingen grund til, at andre ikke også skulle sidde med," svarede han, "men vi har en hierarkisk kirke. Vi har en kirke, hvor der er særlige embeder. Der er pavens embede. Der er biskoppernes embede. Ånden virker inden for hele det kirkelige fællesskab, og vi har endnu ikke fundet en måde, hvorpå vi kan få gavn heraf." Og så tilføjede han: "Der er ingen tvivl om, at det opleves som en fremmedgørelse, især af kvinder i kirken".

Samtidig viser undersøgelsen, at præsternes lønninger er faldet mere end befolkningens generelle lønning. Deres årsløn er nu i gennemsnit på € 24.079 (179.000 kr.). (The Tablet 17. december 2011)

Befolkningens manglende tillid til kirken og dens præster: en meningsmåling, omfattende 1000 personer, viser, at befolkningen mener, at antallet af præster, der har misbrugt børn, er væsentligt højere end hidtil antaget. En ud af fire irere regner således med, at mindst 40 procent af præsterne har misbrugt børn, ja et mindretal på 5 procent er endog af den opfattelse, at alle katolske præster er misbrugere. En anden undersøgelse viser dog, at 27 procent af befolkningen har et positivt syn på kirken. (The Tablet 5. november 2011)

Afskaf cølibatet: Den forhenværende biskop af Derry/Londonderry Edward Daly opfordrer til opgivelse af cølibatet. "Vi har mistet nogle meget fine præster på grund af det," siger han og fortsætter: "Hvis forholdene fortsætter som hidtil, vil en mængde sogne stå uden præst om få år, og de præster, som er tilbage, vil være gamle, trætte og stærkt overbebyrdet". (The Tablet 17. september 2011)

At livet er ved at blive utåleligt for præsterne i Irland, mener også "Foreningen af katolske Præster" (Association of Catholic Priests), der har 500 medlemmer. Årsagen hertil er dels det pres, der bliver lagt på præsterne, som bliver ældre og ældre, dels manglen på en plan for at imødekomme dette problem. "Officielt er der ingen, der taler derom, og alt er ved at smuldre", siger den kendte redemptoristpræst Tony Flannery, der er talsmand for foreningen (og medlem af We Are Church, Ireland). En anden præst, Fr. Keven Hegarty, udtaler, at biskopperne ikke har fattet det enorme tab af troværdighed, præsterne har lidt som følge af Ryan, Ferns, Murphy og Cloyne-rapporterne.

Der er i øjeblikket en tilstand af dysfunktion i kirken og en desillusion blandt præsterne, som føler, at de arbejder i en kirke, der er ved at falde fra hinanden. At så få mænd og så godt som ingen kvinder er indstillet på at blive henholdsvis præst og ordenssøster, er et tegn på en kirke i dyb krise. Kirkens lederskab, siger han videre, er splittet og uden styring. Der er brug for et Vatikankoncil III, om ikke andet så for at minde os om det forrige koncils erkendelser. En Vatikan II-inspireret kirke ville tillade gifte præster og kvindelige præster og gøre brug af lægfolks viden om seksualitet og demokrati. Den nuværende kirkes ledere er mistænksomme over for lægfolk og kun de, der deler biskoppernes snæversyn, kommer ind i varmen. (The Tablet 8. oktober 2011)

We Are Church, Ireland: Vor søsterorganisation i Irland lancerer nu en kampagne lig det østrigske "Præsteinitiativ": ophævelse af det påtvungne cølibat, ordination af kvinder og imødekommenhed over for homoseksuelle og gengifte. Også den nye engelske oversættelse af messeteksterne, som man har fået påduttet fra Rom, vender foreningen sig imod på grund af "dens brug af et sexistisk, antikveret og irrelevant sprog".

Den pavelige nuntius: Som bekendt valgte Vatikanet i august at udskifte sin ambassadør (nuntius), inden den irske regering erklærede ham for *persona non grata*. Nu er det kommet frem, at hver irsk biskop, herunder også deres hjælpebiskopper, er blevet bedt at indtalte € 500 til en afskedsgave til ærkebiskop Giuseppe Leanza. Hvem der har pålagt dem det, foreligger der ingen oplysninger om, men en talsmand for biskopperne siger, at det er normalt at takke en nuntius på den måde, når han holder op. Hvis alle betaler, vil ærkebiskop Leanza modtage € 14.000 (104.00 kr.). Det har naturligvis vakt en vis harme i den irske befolkning, for det er jo den, der i sidste ende via deres bidrag til kirken skal betale. Og hvad har Lenaza ydet? Vist ikke andet end at modarbejde opklaringen af sagerne om præsters misbrug af børn. (Irish Times 8.oktober 2011).

(I den forbindelse kan jeg ikke lade være med at spekulere på, om Vatikanet giver en tilsvarende gave til ambassadørerne ved Vatikanet, når de holder op, og om vi i Norden også giver nuntius' en i Stockholm, som for os i Danmark dog kun er pronuntius, en pengegave, når han forflyttes til en anden post? Hvis I ikke kender forskellen på en nuntius og pronuntius, så kommer den her: I mange lande er det kutyme, at Vatikanets ambassadør er doyen, dvs. formand for det diplomatiske korps. Er han det, kaldes han nuntius; er han det ikke, er hans titel pronuntius).

Den nye nuntius: Vatikanet har udnævnt amerikaneren Mgr. Charles Brown til ny nuntius i Irland efter den skandaliserede ærkebiskop Leanza. Det har vakt den vis murren i krogene internt i Vatikanet, for han er ikke diplomat, men har arbejdet fjorten år i Troslærekongregationen, heraf otte år under Ratzinger. Paven sætter altså en af sine egne folk ind på denne post i håb om, at han kan reparere skårene og genoprette kirkens troværdighed. Men det er lidt af en gambling, for selv om manden er særdeles veluddannet og har engelsk som modersmål, er han uden diplomatisk erfaring. En af de første ting, han skal være med til at tage stilling til, er, hvad man skal stille op med de 26 bispedømmer i Irland, hvoraf de syv i øjeblikket er uden biskop. Vil det være hensigtsmæssigt at lægge flere af dem sammen, således som der blevet talt om? (The Tablet 5. december 2011)

Om de irske bispedømmer i øvrigt dette: På den irske ø er der 26 bispedømmer. Heraf ligger 23 i republikken og 3 i Nordirland. Blandt de sidste er der bispedømmet Derry (på engelsk: Londonderry) med et territorium i såvel republikken som i Nordirland. Alle bispedømmerne indgår i den irske bispekonference. Den nye nuntius forhandler selvfølgelig med bispekonferencen, selv om de kun er de 23 bispedømmer i republikken, der hører til hans virkefelt. De tre nordiske bispedømmer er under den pavelige nuntius i London. Det må vist siges at være noget rod.